

zakaj tako?

Staro za novo

Obnova zgradb in ureditev okolja v Stari Ljubljani ne napreduje tako kot je bilo zamišljeno. Če je to ocena dejanskega stanja, kar pa ugotavljam s pogledom laika, potem je treba spremeniti način pristopa k ureditvi problema.

Morda kot ideja – prostor postaja z vsakim dnem dragocenejši. Obnova Stare Ljubljane lahko prevzame del poslovnega in upravnega življenja. Marsikatera organizacija, predstavništvo ali ustanova bi lahko našla možnost delovanja, ker do sedaj ni našla možnosti v samem centru. Vprašanje – ali je res potrebno obnoviti vsako razpadajočo zgradbo na tem območju, ali pa je racionalneje tako zgradbo porušiti, odstopiti prostor (tudi brezplačno!) organizaciji, ki bi bila pripravljena na istem mestu zgraditi (seveda v stilu) novo zgradbo. Morda še celo z olajšavami prispevka na komunalne priključke. Kot primer navajam zgradbo, v kateri je bil svoje čase

krznar Eberl in pa zgradbo za Pedagoško akademijo.

Generalna rešitev – ali ne bi morda odstopili določene zgradbe v brezplačno uporabo delovnim organizacijam itd, seveda pod pogojem, da jih preuredijo v skladu z načeli in načrti spomeniškega varstva. Tem organizacijam bi bilo potrebno odobriti kredite (nekaj je denarja na razpolago) pod ugodnejšimi pogoji. Tako bi s koristno uporabo prostorov vzporedno reševali tudi problem obnove.

K pisanju me je vzpodbudil primer Jugotehnike, ki res vzorno vzdržuje nekaj zgradb, v katerih ima svoje poslovne prostore. Posebno pozornost, morda tudi v vašem časopisu, pa bi zaslužil primer obnovljene, pred letom še razpadajoče zgradbe na Hribarjevem nabrežju, ki jo je obnovila Cankarjeva založba v poslovno zgradbo. Domiselno in v stilu okolja.

M. F.

* * *

Pokrita tržnica

Sem občanka Centra in gospodinja, zato me zanima, zakaj naša občina ne more zgraditi pokrite tržnice. To imajo že skoraj vse sosedne občine. Pri nas sploh ne bi bilo treba drugega, kot postaviti nekaj stebrov in streho preko Vodnikovega trga. S tem bi olajšali množici nakupovalcev nakupovanje v deževnih dneh, ki v Ljubljani sploh niso redkost.

Da o sedanjih neprijetnostih prodajalcev, ki so izpostavljeni vsem vremenskim nevšečnostim sploh ne govorim.

Ta strošek bi bil v primerjavi z denarjem, ki je namenjen Cankarjevemu domu, malenkosten izdatek, prihranil pa bi mnogim ljudem marsikatero nevšečnost.

Marjeta Vidic, Gregorčičeva 23, Ljubljana

Vzemi si čas – ne življenja

Novembrski dnevi so vsaj v naši občini minili v znamenju solidne prometne varnosti, če seveda to varnost merimo le s številom smrtnih žrtev prometa. Na naših ulicah namreč v celem mesecu nismo zabeležili niti ene nesreče, ki bi zahtevala smrtno žrtev. Upajmo, da bo tako tudi v decembru, in bomo ena redkih slovenskih občin, kjer ne beležimo porasta smrtnih žrtev cestnega prometa. Ne smemo namreč pozabiti, da je v lanskem letu na naših ulicah izgubilo življenja 11 ljudi, do konca letošnjega novembra pa osem.

Ni pa v vseh ljubljanskih občinah situacija tako ugodna kot pri nas. Tako je v novembru v bežigradski, moščanski in šišenski občini umrl po en prometni udeleženec, na področju viške občine pa jih je umrlo pet. Tako je na področju viške občine letos že umrlo 33 ljudi (lani v celem letu 32) na področju občine Moste Polje 17 (lani 15) in na področju šišenske občine 24 (lani 18).

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu SRS

Ljubljanska razglednica

Ko se sprehajate po naši Stari Ljubljani, vam oko le malokrat zaide, če je to pravi izraz, na lepe detajle posameznih starih zgradb. Na primer na takole kljuko, ki smo jo opazili pri Križankah. Vam je všeč? Seveda, čudovita je. Pa ni le ta edina v Ljubljani, mnogo je še takih lepih kljuk.

M. P.

**SEZNANITE SE S PROBLEMI
V VAŠI OBČINI
– ČITAJTE DOGOVORE**

DOBER DAN NAŠ OBČAN

Stari
mojster
Rudolf
Švajcer

Ko človek stopi v njegovo delavnico, se mu zdi, kot da se je pomladil za nekaj desetletij. Po policah so stari šivalni stroji najrazličnejših znamk, s katerimi so še vneta šivala naše babice, pa morda celo njihove, druge so skladovnice starinskih rezervnih delov, gladkih in poliranih, tudi kromiranih delov, ki se danes le zelo težko dobijo po vseh mogočih zvezah in poznanstvih ter še večji sreči, vmes pa je v delavnici komaj kaj prostora za mojstra Švajcra in njegova dva sodelavca. Delajo po starem, brez površnosti, in če dobite od njih popravljen stroj, mora delati vsaj dve leti.

Kljub preobilici dela pa je bil stari mojster takoj pripravljen za razgovor.

»Star Ljubljančan sem, v nekdanji Kapiteljski ulici pod Poljanami sem rojen leta 1912.

Pred vojno sem delal kot zastopnik firme Jax. Na Gospodarski cesti sem imel prodajalno in delavnico za šivalne stroje in kolesa. Po vojni so mi jo nacionalizirali, pa sem odprl delavnico na Starem trgu, nekaj časa sem bil v državni službi, pa sem videl, da pisarna ni zame, in da sem srečnejši pri svojih strojih. Tako sem leta 1952 najel sedanji lokal, dve leti kasneje pa sem ga kupil skupaj s hišo od svojega prijatelja, ameriškega izseljenca.

Svojih pravih let ne kaže, krepak in živahen je, skoraj nič zguban in kar preseneti me, ko pravi, da je že nabral dovolj delovne dobe kljub temu, da mu tiste iz njegove trgovine niso priznali.

»Kaj pa potem, ko boste šli v pokoj?«

»Ne vem. Naša obrt nima

nasledstva, pa tudi donosna ni. Kolikor vem, sem edini v Sloveniji, ki popravlja šivalne stroje. Menda je nedavno začel še nekdo na Starem trgu, kot s popoldansko dejavnostjo, dvomim pa, da se bo obdržal, saj je delo zelo zahtevno in je potrebno poznati stroje od začetka stoletja sem. Mi imamo na zalogi dele celo iz leta 1900, in če v tem poslu nimaš zvez in dobrih odnosov na vseh straneh, tudi rezervnih delov ni. Poleg tega je delo utrujajoče in natančno, ampak iz naše delavnice ne gre niti en stroj nepopravljen in le izjemoma, morda dva na leto ne uspemo popraviti, ker ni delov ali pa še pogostejše, ker bi se to ne splačalo. Zato pa sem trmast in mnogokrat delam do zgodnjih jutranjih ur.

»Pa se vam splača?«

»Ne posebno; če se hočem obdržati, moram delati skoraj ves dan, tako da včasih niti na kosilo ne utegnem.«

»Kaj pa potem počnete v prostem času, kolikor ga sploh imate?«

»To sta sobota in nedelja.

Takrat delam na vrtu, se ukvarjam z vnuki, delam si vikend in nabiram gobe.«

»Kaj pa ste počeli prej, recimo pred vojno?«

»O, marsikaj. Pozimi sem hodil na smučanje in v hribe, poleti pa sem dirkal s kolesom.

Veliko dirk smo imeli, naš klub, Hermes, pa tudi zveza je delovala na čistem zanese-njaštvu in ni bilo težko organizirati krožne dirke do bližnjih krajev ali pa izmenoma dirke na primer v Ljubljani in Celov-

cu po mestu. Veliko gledalcev smo imeli, pa tudi veliko dirkačev, čistih amaterjev. Nagrade so bile skromne, pa toliko bolj praktične: skoraj vedno smo od tovarn dobili kake dele ali pa kar cela kolesa. Taka firma je bil Diamant. Sicer pa sem bil po vojni nekaj časa tudi predsednik kolesarske zveze. Veseli me, da se danes stanje v kolesarstvu izboljšuje in lahko govorimo o renesansi, žal pa promet ni naklonjen kolesarjem in vozniki so do njih pogosto brezobzirni. Saj res, tudi z motorjem sem dirkal, 98 ccm Sachs sem imel in moj klubski tovariš je bil Starič, slavni Leteči Kranjec in nekajkrat sva bila celo skupaj na dirkah v tujini.

»Kaj pa mislite o današnjih šivalnih strojih?«

»Mislim, da so dobri. Mi smo nekoč za Jax dajali 15 let garancije, danes pa to ni mogoče in tudi Bagat ni slab, samo ljudje ne znajo rokovati z njim.«

»Vas še kaj mori in žre?«

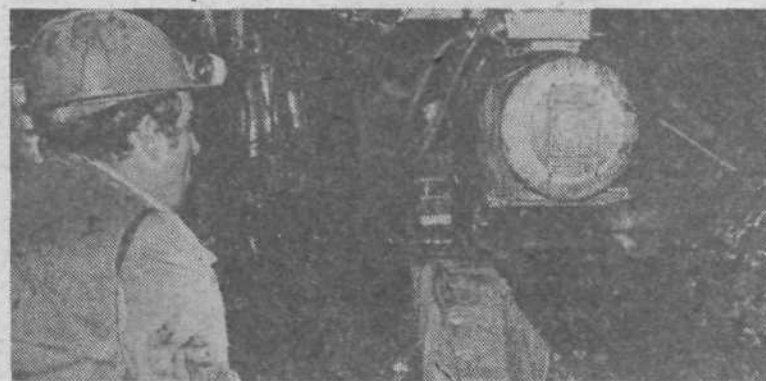
»Naša Ljubljana, ker je stari del tako zanemarjen. Kaj ne bi mogli narediti kake skupne akcije za obnovo, morda kot kredite za popravila fasad?«

»Pa trenutni načrti?«

»Veste, na Rakitni imam vikend in gledam domačine, kako se vsak dan vozijo na delo daleč v dolino, za kmetije pa nimajo več časa. Želel bi jim pomagati in sedaj »tečnarim« pri neki ljubljanski delovni organizaciji, da bo tam postavila svoj obrat, ki bo zahteval le majhna vlaganja in ne bo onesnaževal okolja, kjer bi postopoma lahko zaposlili tudi več kot 50 domačinov. Upam, da mi bo uspelo, saj so mi ti ljudje zelo pri srcu.«

Vito Komac

Šaljivi objektiv

Velenjski rudarji so 22. novembra dosegli nov rekord pri izkopu premoga in ga v 24 urah nakopali 25.500 ton. Če bi ta premog natovorili na vlak, bi bil vlak dolg nič manj kot 25 kilometrov.

Vse lepo in prav, toda tega vlaka ni od nikoder. Vsaj v Ljubljano še ni pripeljal!

Foto: Miško KRANJEC

MESTO V HRVAŠKEM PRIMORJU		SLOVITA RUSKA BALERINA	TELESNA POŠKOBA	ŽIVAL POD ZEMLJO	GRŠKI JUNAK PRED TROJO	GOROVJE V BOLGARIJI	ZIMSKA POŠKOBA RASTLIN	LENOST	ŠPANSKI VITESKI JUNAK (ROMAN)
PESEM BENEŠKIH ČOLNARJEV									
NEPRIZNAVANJE OBLASTI									
LAHKOTNA UMETNA PESEM									
AVSTRJSKA TISKOVNA AGENCIJA				BELA JEZERSKA PTICA					
RADIJ			LATINSKO IME ZA JANEŽ	KRAJ PRI NOVI GORICI	PAVČEK TONE	POPEVKAR OFARIM			
LITERARNI JUNAK KEREMPUH	DEL KRAVJEGA ŽELODCA OS. ZAIMEK					OIDIP (ENA OD PISAV)	ANTON SOVRE SANITET MATERIAL		
DEKLE, KI PASE KRAVE	VETER, KI PIHA OD EKVATORJA NA SEVER IN JUG	EKSPERT ZA STATISTIKO	DEBEL KOSTANJ	ARTUR (KRAJŠE)	IZVRŠITEV			ZORAVILO	VRSTA VRBE
ŽIVALSKA VRSTA					FRANCOSKI SLIKAR, IMPRESIONIST				
DELO RIMSKEGA KORSAKOVA					LATINSKI VEZNIK				
ZAČETEK DIRKE					PISMENKA IGRALKA NIELSEN				
JOSIP BROZ				JANEŽ		CESTNE SERPENTINE	ANGLEŠKA LETALSKA DRUŽBA		
KITAJSKO MESTO OB JANGCE-GJANGU				GRAD BLIZU ITAL. MEJE	ANGLEŠKO: ONA				
PRISTAŠ RASIZMA					ANTIČNO IME REKE ANIENE				
NAŠ OTOK V JADRANU			MEDMET SMEHA NATRIJ		IZRASTEK NA GLAVI	PESEM HVALNICA STROJ ZA OSIPAVANJE			
ANGLEŠKI FILMSKI IGRALEC (MICHAEL)					KUHINJSKA POSODA				
OTOK V ALEUTIH				SESTAVIL: PEJO	IGRALNA KARTA	LUKA NA ZAHODNI OBALI ITALIJE	HUDIČ	TUJ DVOGLASNIK	

MEHKA RUONINA, LOJEVEC	1	STOTINKA JENA		
			SRBSKO Ž. IME	PLAČILO NA RAČUN (ORIG.)

POŽIGALSKA STRAST				
IGRALKA GARDNER			NEKDANJI POLJSKI KONJENIK	
GAJ, GOZDIČ			4. IN 12. CRKA ABECEDE	
NAŠI RAZGLEDI		VEZNIK TRST		SAMEC OVCE EDVARD KARDELJ
PROSILEC, STRANKA				
DEL SKELETA			OSVEŽUJOČA PIJAČA	